

EL FUTUR DEL DELTA DE L'EBRE L'estudi planteja riuades controlades, barreres vegetals o murs amb bosses d'arena

L'APUNT

Es necessita un cabal de 400 m³/s perquè el riu pugui arrossegar arena fins al Delta

ns de al Delta

bassaments per deixar passar els sediments, se'ls agafaven gairebé "a broma", però que avui en dia aquest concepte ha deixat de ser de "ciència ficció" i posa l'exemple de pantans a Suïssa i França que s'han buidat per deixar sortir els sediments i d'actuacions similars en d'altres punts del Planeta, com ara Califòrnia.

EN CONTRA D'OBRES DURES Sánchez-Arcilla renega d'obres dures al Delta i aposta per un conjunt d'actuacions múltiples i de poc impacte ambiental: "En una cosa tan dinàmica com el delta de l'Ebre, col·locar barreres rígides s'ha demostrat en altres deltes del Planeta que funcionen malament". Aposta per combinar solucions tradicionals, com els dics de pedres i arena, "quan no hi haja més remei", però adoptant "una bateria de solucions una mica més flexibles que permeten adaptar-se a aquest canvi de clima".

Algunes de les solucions innovadores que proposa el projecte europeu són la instal·lació de barreres o dics formats per bosses geotèxtils plenes de sorra i ubicades als espais més castigats. Es tracta d'una mesura "d'enginyeria de costes experimental", una solució "molt adaptable" en un context de canvi de clima perquè es pot reposar fàcilment.

El projecte també preveu frenar l'erosió a partir de la creació de barreres vegetals a la mateixa costa. Un prat de posidònies al fons del mar serviria per fixar els sediments i esmorteir l'impacte de les onades. Sánchez-Arcilla reconeix que aquesta última és una solució "molt difícil" perquè pot tardar uns vint anys a desenvolupar-se. En aquest sentit, tècnics de l'IRTA de la Ràpita i de Caldes de Montbui estan actualment buscant espècies alternatives que es puguin adaptar a les característiques de la costa del Delta.

Després de tres anys de faenes, el projecte RISES-AM s'entregarà a la Comissió Europea al novembre i passarà a ser d'ús públic. Segons Sánchez-Arcilla, les mesures que es proposaran per intentar combatre els efectes del canvi climàtic seran "de petita dimensió i sostenibles" perquè "no necessitaran molta energia ni molta inversió de diners". ■

Un projecte, aprovat i ajornat 'sine die', per traure sediments de Mequinensa

RIBA-ROJA D'EBRE O.M.L.

Un documental enregistrat i difós per la productora River Movies, del periodista i antropòleg ebrenc Josep J. Segarra (al seu torn, un dels impulsors de la Campanya pels Sediments per posar damunt la taula la necessitat de fer baixar fins al Delta els sediments que des de fa dècades s'acumulen als embassaments de riu amunt), ofereix una variable gairebé inèdita -o, si més no, gens present- en el debat sobre com ajudar el Delta a combatre la subsidència i la regressió. El treball, titulat *Terra perduda o ampantana-da*, parla amb polítics locals i professionals del nord de la Ribera d'Ebre i dels pobles del conegut com a aiguabarreig del Segre i el Cinca, una zona farcida de sediments fluvials poc abans de la confluència entre el Segre i l'Ebre. En el documental, Antonio Sanjuan, regidor d'Agricultura de Mequinensa, parla dels problemes que els residus acumulats a l'alçada del nucli urbà generen al poble com, per exemple, males olors, proliferació d'insectes o inutilització de part del camp de regates de rem. Milers de tones de residus que redueixen la capacitat d'absorció dels pantans i que, en canvi, al Delta podrien fer una funció regeneradora crucial.

És en aquest punt que Sanjuan parla d'un projecte que, segons ell, compta amb el vistiplau ambiental i de tots els agents implicats, valorat en uns 12 milions d'euros per traure més de 400 m³ de sediments de Mequinensa; uns sediments que, després de ser analitzats, podrien injectar-se riu avall amb la manera de fer i els cabals que pogués marcar l'IRTA per fer-los arribar al Delta. Actualment, l'IRTA està estudiant la possibilitat d'utilitzar sediments extrets de la planta potabilitzadora del CAT a l'Ampolla. Els

La cua de l'embassament de Riba-roja, a l'alçada del municipi de la Granja d'Escarp. / CEDIDA / RIVER MOVIES

responsables del documental no han pogut aconseguir el projecte per netejar Mequinensa, que hauria d'estar en mans de la CHE, que és qui argumenta des de fa temps segons Sanjuan- que no té diners per executar-lo.

DESTACAT

Reconstrucció paleoclimàtica dels deltes

■ La presència al sòl de diferents espècies de foraminífers bentònics o diatomees pot ser molt útil a l'hora de caracteritzar determinats hàbitats i fer una reconstrucció paleoclimàtica d'espais tan vulnerables al canvi climàtic com són els deltes. Aquesta és una de les principals conclusions de la tesi doctoral *Benthic diatoms and foraminifera as indicators of coastal wetland habitats: application to palaeoenvironmental reconstruction in a Mediterranean delta*, de Xavier Benito, dirigida pel programa d'ecosistemes aquàtics de l'IRTA i el Centre del Canvi Climàtic C3 de la URV.

El nucli principal de Mequinensa queda baix de la paret de la presa de l'embassament i, a continuació, el Segre, amb l'afegit gens menyspreable del Cinca (sobretot en qüestió de sediments), desemboca a l'Ebre, a la coa de l'embassament de Riba-roja i a l'alçada de la Granja d'Escarp, on la biòloga M. Cinta Roca explica que, quan hi ha riuades, els sediments fan de barrera i redueixen la força del riu, l'aigua torna enrere i inunda el poble i els camps de conreu. Un escenari no natural altament contradictori.

També s'ofereix la versió d'Antonio Llop, regidor de Riba-roja i ex-treballador d'Endesa, que gestiona els embassaments per a la producció hidroelèctrica. Llop recorda que no s'han obert mai els "desguassos de fons, les comportes per buidar també de sediments" els pantans, i opina que la CHE hauria de governar el riu i obligar les elèctriques a desembassar-ho tot. La CHE, però, davant aquesta possibilitat, argumenta problemes tècnics per utilitzar mecanismes que fa dècades que no s'utilitzen. Senzillament, surrealista. ■